

sához kénkovandpörköt használnak fel, amelyek természetszerűleg meglehetősen nagy zink- és kén tartalmúak. (Meg kell jegyeznünk, hogy nálunk Magyarországon évenként 6000 vaggon kénkovandpörköt szállítunk ki külföldre.) A tárgyilagosság kedvéért meg kell említenünk, hogy a kénkovandpörkök kohósítása, ill. ennek megoldása Németországban is igen szorgos kísérletek és kutatások eredményeként oldódott meg. Ezzel a kérdéssel Németországban a „Schachtleben A. G.” foglalkozott igen behatóan és meglehetősen hosszú kísérletezések alapján sikerült a kérdést annyira megoldania, hogy a pörköknek a zink tartalmát 15%-ra tudta redukálni. Ezek a relatív zinkszegény maradékok a nagyolvasztóban mint hozagok nagyon előnyösen voltak felhasználhatók, ami mellett nyert zink-oxid a kémiai és a festékiparban volt alkalmazható.

(A szerk. megjegyzése.) E kérdés kritikai méltatásánál számbajöhet az a kérdés, hogy a pörkök zinktelenítésénél keletkezett hőmennyiséget a németek kiharcolják-e és a megfelelő redukációs anyagok és hozagok adagolásával lehet-e a vas-redukciót úgy megvalósítani, hogy a folyékony vas ennél az elgondolásnál a salaktól külön legyen lecsapolható. Ez az új módszer csak forgókemencében oldható meg, amely berendezés jelenleg az összes európai államokban szabadalmazva van. Ismerte a németeknek, ill. a németországi művek szabadalmi elgondolását, kétségtelenül fel kell tételeznünk, hogy ez az eljárás feltétlenül gyakorlati értékű. A stürzelbergi eljárás tehát nemcsak a kénkovandpörkökre, hanem mindenféle ércakra alkalmazható, különösen az olyan vasércekre, amelyeknek elgőzölögtethető komponenseik vannak, mert e komponensek oxidjai a kohógázokból kinyerhetők.

Különleges előnye ennek az eljárásnak, hogy ezzel a megfelelő összetételű ércből közvetlenül acél állítható elő, vagyis a mai magyar viszonyok mellett oly érc, amelyek kohósítás szempontjából nem voltak művelelők, nemzeti, nemzetgazdasági és nemzetvédelmi szempontból esetleg elsőrendű jelentőségre tehetnek szert.

Magyar szabadalmak a bányászat, kohászat és rokonszakok köréből. (Kivonat a Szabadalmi

Közlöny 1. számából.) Bejelentések: IV/f. N. 3149. Dr. Nikoloff Janaki gyáros és Drobnika k. f. t. cég Várna (Bulgária). Eljárás ólomoxid és minium előállítására. 1936 okt. 20. — IV/h/1. B. 13204. Bayer Erik Christian mérnök Kopenhágában. Eljárás likaesos hő- és hangszigetelő lemezek vagy effélék előállítására szerves anyagokból. 1935 okt. 16. Japán elsőbbs. 1934 okt. 20. — IV/h/1. C. 4751. Corodini Cornél vegyész Budapest. Eljárás habkőnek hideg úton való előállítására. 1935 okt. 7. — VII/j. W. 6580. Weiss Manfred Acél- és Féművelei Rt. Budapest. Csapágykopást jelző berendezés. 1936 márc. 11. — VIII/a. K. Kopasz Imre építőmester, Szeged. Vasbetonfödém-gerenda. 1935. dec. 23. Megadott szabadalmak: II/a. 115740. Wagner Bernhard kereskedő, Berlin-Steglitz. Berendezés brikettek vízben oldható kötőanyagának elköszölására. 1936 márc. 3. (W. 6576.) — II/e. 115698. Studien- und Verwaltungen G. m. b. H. cég Mülheim-Ruhr (Németország). Eljárás gázok kén-telenítésére. 1935 nov. 4. Németországi elsőbbs. 1934 nov. 5. (S. 16116.) — IV/h/1. 115703. Bayerische Stickstoff-Werke A. G. Berlin. Eljárás fémkontaktanyagokon létesített finom eloszlású szén tisztítására. 1936 febr. 10. (B. 13311.) — IV/h/1. 115733. Gewerkschaft Mathias Stinnes Essen (Németország). Eljárás hammentes koks, gázolgtatási koks és elektródaszemek előállítására szénféleségekkel. 1935 okt. 15. (S. 16802.) — IV/i. 115686. Dvorzsák Heinrich műszaki főtan., bigazg. Kremnica, Valentinyi Sándor gyárvezető mérnök Vihne és Kachelmann Károly gépészmérnök Újpest. Amalgamátor. 1935 szept. 19. Csehszlovákiai elsőbbs. 1934 dec. 3. (D. 4727.) — XII/a. 115759. Dr. Schmidt Sándor bányagazdát Dorog. Eljárás folyók (patakok) vizében lebegő, illetve úszó szabad nemesfémszemek és/vagy nemesfémtartalmú ásványiszemek kitermelésére. 1935 nov. 8. (Sch. 5394.) — XVI/d. 115730. „Metallochemia” Konaszau, Vegyipari és Fémkereskedelmi Rt. cég Budapest, mint Kanz Hans Zürich-Albisrieden-i lakos jogutódja. Hegesztő vagy keményforrasztó ötvözet. 1935 dec. 9. Németországi elsőbbs. 1934 dec. 11. (M. 10674.) — XVII/e. 115704. Briort Henri Jaques kereskedelmi ügynök Forest-Bruxelles. Tartályos kemence üveggyártáshoz. 1936 márc. 23. Belgiumi elsőbbs. 1935 márc. 22. (B. 13371.)

Egyesületi ügyek.

Választmányi ülés 1936 dec. 12-én. (319.)

Jelen voltak: Róth Flóris elnöklete alatt Alliquander Ödön, dr. Quirin Leó alelnökök, Mihalik Géza pénztáros, Heinrich Viktor pénztári ellenőr, dr. Bán Imre ügész, Bortnyák István, dr. Erpf Ede, v. Gálócsy Zsigmond, Gellért Jenő (btan.), a. György Albert, Hagen Alfréd, dr. Herczegh József, Lénárd Károly, dr. Michnay Árpád, Marton György, Pantó Dezső, Pattanyus A. Imre, Pethe Lajos, dr. t. Róth Károly, dr. Schleicher Aladár, Tetmayer Alfréd, Vankó Rezső, Vizer Vilmos választmányi tagok, Ábel Gyula, Bogsch Aladár, Claender Erik, Fábry Zsigmond, Haán Aladár, Jakóby István, Kállai Géza, I. Kerpely Kálmán, dr. Kiss László, Krassói Rezső, Krétai József, Láng Andor, Oppeltz Győző, Pfaff Gusztáv, Pantó Endre, Pintér Nándor, Polsterer Ferenc, dr. Schäffer Ödön, Somogyi Géza, Szepesházy Ágoston, Szász József, Török Ferenc, dr. Vitális István rendes tagok és Jakóby László szerkesztőtitkár. Távolmaradásukat kimentették: Litschauer Lajos, Tiles János, Mazalán Pál, dr. Nahoczky Alfonz, Rehling Konrád és Balsay Aladár.

Elnök megnyitja az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte: dr. Erpf Ede és Gellért Jenő tagtársakat. A röviddel ezelőtt elhunyt Schivetz Ferencről, volt

egyesületi titkárunkról a következő kegyeletos szavakkal emlékezett meg:

„Mindig megdöbbentő a tragédia, amely pontot tesz egy életnek a végére, azonban megdöbbentőnek nagyobb, ha egy oly életet olt ki, amely a férfikor delén állott és amely alkotóképességének a teljességében hivatva lett volna még mindazokban a pozíciókban eredményeket elérni, ahová őt a sorsa, tehetsége, rátermettsége, munkaszeretete és egyénisége állították. Schivetz Ferencről van szó, akit esütőtörőként helyeztünk örök nyugalomra a magyar bányász- és kohászlág reprezentánsainak a jelenlétében. Az Egyesület kosszorúval rótta le a kegyelet adóját és táviratilag fejezte ki részvétét a mélyen sújtott családnak. Mai választmányunk nagy programjára való tekintettel, hogy lapunk 15-i számában részletesen fogunk megemlékezni a temetésről és az elhunyt titkárunk érdemeiről, ez alkalommal a választmány tisztelt tagjait csak arra kérem, hogy zárják szívükbe megboldogult Schivetz kollégánk emlékét, kegyelettel gondoljanak mindig rá és ennek a kegyeletteljes emlékezésnek a jelen pillanatban néma felállással adózzanak.”

Elnök jelenti továbbá, hogy lapunk előállítási költségeinek csökkentésével már hónapok óta foglalkozunk, illetve a lapunkat előállító Pallas nyomdával és számos

más nagyobb és kisebb főnökegyesületi és főnökegyesületen kívüli középnyomdával tárgyalásokat folytattunk. A technikai kor szükség szerű haladásából kifolyólag elhatároztuk, hogy lapunkat az évtizedes formától eltérően egy nagyobb, a magyar szabványoknak megfelelő formátumban kéthasábos szedésben fogjuk előállítani, amely formátum a jelenlegi 24 oldalas lapnál terjedelemben is valamivel nagyobb és előállításban olcsóbb lesz. Az ajánlatokat minden esetben a régi és új formátumra átdolgozva mérlegeltük és megállapítottuk, hogy egy és ugyanannak a nyomdának az árajánlata a nagyobb formátumra vonatkozólag viszonylagosan olcsóbb. Minthogy a Pallással folytatott ismételt tárgyalásaink egyelőre nem vezettek eredményre, mert a jelenlegi 24 oldalas, 4 borítéklapos minden komplikált szedés nélküli lapszámot a Pallas nem hajlandó olcsóbban előállítani. Felszólítottunk mintegy 15 nyomdát, melyek közül 6 nyomda drágább volt, mint a Pallas, míg 5 nyomda olcsóbb ajánlatot adott be. Technikai okokból csak a budapesti nyomdák jöhetnek számításba, amelyeknél az elérhető megtakarítás évenként 2000—2700 P. Azaz a megtakarítható összegre való tekintettel, ha a Pallas további árendeménnyre nem lesz hajlandó, a nyomdaváltozást feltétlenül meg kell csinálni.

Van az éremnek azonban egy másik oldala is. A Pallasnál jelenleg P 3100.— adósságunk van, amihez hozzájárul még a decemberi számla, amely kivételesen azért lesz a rendesnél nagyobb, mert erre a hónapra esik egyrészt a tartalomjegyzék nyomása, másrészt a tagjaink által már annyira sokszor reklamált tagnévsor is. A nyomdaadósságunktól csak úgy tudunk szabadulni, ha megtakarítást érünk el, azaz ha a Pallasnál is maradunk, el kell érünk azt a megtakarítást, amiből a nála levő adósságunkat törleszthetjük. A Pallasnál ezen tartozásunk évek óta fennáll, sőt voltak idők, amikor a tartozás lényegesen magasabb is volt. *E tartozásunknak egyik fő oka a tagdíjhátralékokban rejlik, amelyek jelenleg kereken P 12.600.— tesznek ki.* Közelebbi részletekkel a tárgyalásokat illetőleg a Titkár szolgálhat, elnök kéri Választmányt, hogy a kérdéshez részleteiben szóljanak hozzá, mert a mai választmányi ülésünkön az ajánlatot tevő nyomdák valamelyikénél állást kell foglalnunk.

Titkár jelenti, hogy a Pallas nyomdáival az Elnök úr jelenlétében d. e. újabb tárgyalások folytak, amely tárgyalások folyamanyaként a Pallas az eddigi árat annyira leszállította, hogy az így megtakarítható összeg az Elnök úr által említett P 2700.— megtakarítással szemben csak évi cca P 2000.—t jelent, viszont ezzel szemben elkerülhetők az új nyomdához való átmenet technikai nehézségei, valamint az állandó hirdetések új szedési és beiktatási költségei, új fej- és léklis és költségei stb.

A választmányi hosszas megvitatás és dr. Quirin Leó, Gálócsy Zsigmond, Marton György, A. György Albert, Pantó Dezső és a titkár ismételt felszólalása után úgy határozott, hogy a több évtizedes multra, valamint a Pallasnak velünk szemben tanúsított több évtizedes előzékenységre való tekintettel az újabb 26%-kal leszállított ár mellett a Pallas nyomdánál maradunk.

Elnök bejelenti továbbá, hogy dr. Quirin Leó elnök a soproni fakultás tanári karával való megállapodás alapján memorandumot dolgozott ki, amelyet egyesületünk részéről az Elnök és Alliquander Ödön elnök, a Bánya és Kohóvállalatok Egyesülete részéről pedig dr. Quirin Leó és Vizer Vilmos vittek föl Szily Kálmán államtitkárhoz, aki a legmesszebbmenő támogatást helyezte kilátásba. E memorandumnak az volt a lényege, hogy a bányaműveléstani, tüzeléstani, kohógeptani és kémia-analitikai tanszékek rendes tanárokkal töltsenek be, mert a jelenlegi megoldás a bánya- és kohómérnöki kiképzés rovására megy. A memorandum kifejté, hogy a magyar bánya- és kohóipar jelenleg a nemzeti vagyon termelésében többet produkál, mint a mezőgazdaság s már erre való tekintettel is a memorandumban kért oktatási reform teljesítése indokolt. A memorandumnak egy példányát

másolatban megküldöttük Bornemisza Géza iparügyi miniszternek is, akitől, mint a bányászati ipar legfőbb örötől, szintén támogatást kértünk. Reméljük, hogy e lépéseink nem lesznek hiábavalók.

Az elnöki bejelentéshez dr. Quirin Leó alelnök szőtt hozzá, aki felhatalmazást kért, hogy az egyesület nevében a felsőoktatási kongresszuson felszólaljon, különösen abból a szempontból, vajjon az egyesített kohómérnöki oklevél rendszeresítése helyes volt-e? A választmány a felhatalmazáshoz örömmel hozzájárul.

Utána a Titkár teszi meg jelentését, amelyet a következő reflexiókkal vezetett be:

„Múltotassanak megengedni, hogy titkári jelentésem a magam részéről is szomorú emlékekkel kezdjem. Titkárhelyettesi működésem a megboldogult Schivetz Ferenc protektorátusa alatt indult. Bár régebben ismertem őt, akkor a köztünk lévő viszony csak pusztán kollegialitás volt, az utóbbi években s különösen betegségének utolsó esztendéjében e viszony bizalmas és megtisztelő barátsággá változott, amelyből kifolyólag igyekeztem őt részletesen informálni egyesületünk életéről, amely már egyetlen öröme volt s amely iránt még az utolsó heten is melegen érdeklődött. Most, hogy megszűnt ez az érdeklődés, most, hogy már elment örökre körünkből, most, hogy már nincs többé, engedjék meg, hogy mint utódja, e néhány szóval áldozzak nemes emlékének.“

Titkár jelenti továbbá, hogy közgyűlésünk alkalmával a Kormányzó Ur Ofömeitőségához küldött üdvözlő táviratunkra a Kormányzó Ur kabinetirodájától köszönő sorok érkeztek. Jelenti továbbá, hogy legutolsó választmányi ülésünk óta a következő adományok érkeztek: Dunagőzhajózási Rt. P 400.—, Róth Flóris bányai főtanácsos alapító tagdíj kiegészítése címén ebben az esztendőben is P 300.—, Alumíniuméipar R. T. P 200.—, Felten és Guillaume P 200.— és gy. Gyurky Gyula, ny. bányagazgató alapító tagdíj kiegészítéseként P 60.—. Köszönettel tudomásul szolgál. — Időközben a titkári jelentéshez a György Albert legutóbb megválasztott tiszteleti tagunk kér szót és felolvassa a vele együtt tiszteleti tagnak megválasztott Jónásch Antalnak és Kail Józsefnek egyesületünkhez és az Elnökhöz intézett meleghangú sorait, a maga részéről pedig előszóval mond ez alkalommal, az egyesülethez való ragaszkodásának ismételt kinyilatkoztatásával, szívből jövő őszinte köszönetét és tolmácsolja háláját. — Titkár jelenti továbbá, hogy az Elnökhöz a Budapesti Mérnöki Kamara elnökségétől meleghangú levél érkezett, amelyben Elnökünknek és az egyesületnek a Mérnöki Kamara őszinte köszönetét tolmácsolja közgyűlésünk elnöki beköszöntőjében a mérnöki rendtartást illetőleg elhangzott enunciaciójért. — Jelenti továbbá, hogy a Közmunkatanácsból leirat érkezett hozzánk a György Albert tagtársunk, tiszteleti tagunk, javaslatára felterjesztett ama beadványunkra, amelyet a Gellérthegy barlangjainak idegenforgalmi szempontból való kiképzése tárgyában tettünk meg. A Közmunkatanács beadványunkat a fővárosroshoz, mint a Gellérthegy tulajdonosához pártolólag terjesztette fel, amiről bennünket értesített. — Jelenti, hogy az Elnökségnek a polgármesteri hivatalhoz a szerkesztőváltással kapcsolatos beadványát a polgármesteri hivatal 431.249/IV. ü. o. 1936. számú végzésével jóváhagyólag tudomásul vette, erről a kir. ügyességet értesítette, a m. kir. miniszterelnök úrnak pedig jelentést tett. — Jelenti továbbá, hogy egyesületünk pécsvidéki osztálya közvetlenül megkereste az iparügyi minisztériumnak X. ügyosztályát, amelyben a pécsvidéki osztályból egy iskolaszéki tag delegálását kéri a pécsi bányászati és mélyfúrás szakiskola iskolaszékébe. A minisztérium a kérést azzal utasította vissza, hogy a pécsvidéki osztály már amúgy is két taggal van képviselve s ennél fogva felkéri, hogy a pécsvidéki osztály a jelölést a jövőben az anyaez egyesülettel együtt tegye meg. — Jelenti továbbá, hogy özv. Zorkóczy Samunétól levél érkezett, amelyben köszönetét fejezi ki, hogy a Zorkóczy-féle emlékéremnek

példányait rendelkezésére bocsátottuk. — Jelenti továbbá, hogy a kultuszminisztérium képviselőjében Szily Kálmán államtitkár egyesületünk elnökségét meghívta a felsőoktatási kongresszusra, amelynek a Vigadóban tartott közgyűlésén egyesületünket dr. Quirin Leó alelnökünk képviselte. — E helyen jelenti be, hogy az egyesületnek felhívása folytán az egyes szakosztályok előadásainak kereteim belül több egyesületi tagunk fel fog szólalni. — Jelenti, hogy a pécsvidéki osztályunk megküldötte egyesületünknek a mérnöki rendtartás módosítására vonatkozó észrevételeit, amelyek teljesen fedik egyesületünk álláspontját és arra kérnek, hogy az új mérnöki rendtartás törvényerőre emelkedése esetén az osztályt idejében értesítsük. (Meg fog történni.) — Jelenti továbbá, hogy a mérnöki rendtartásnak, illetve törvénytervezetnek folyó évi nov. 23-án tartott utolsó testületközi értekezletén egyesületünk meghívás folytán magát dr. Schleicher Aladár és Deniflée Sándor választmányi tagokkal képviseltette, akik a tárgyalásnál egyesületünk ismert és leszögezett álláspontját képviselték. — Jelenti továbbá, hogy könyvtárunk rendezését megkezdettük, amelynek első fázisaként a könyvtárunkban levő összes műveknek törzskönyvezése folyik. Reméljük, e munkával két éven belül el fogunk készülni, amikor egy teljesen könnyen hozzáférhető értékes könyvtár fog t. tagjainknak rendelkezésére állani. A könyvtár rendezésének tárgyi költségei (főkönyvek, 2 × 5000 kartertók az anyag és a szerző szerinti feődolgozásra, kartertók tartó fiókok, ragcédulák, stb.) a 2 esztendőre elosztva, a beszerzendő szekrényekkel egyetemben 700.— pengőt fognak kb. kitenni, amely összeget, a szekrényekre szánt összegtől eltekintve, kompenzációs alapon teremtjük elő oly módon, hogy ellenszámlán hirdetések hozunk lapunkban. — Jelenti továbbá, hogy a z. Zorkóczy emlékéremnek emléktárgyként megvásárolható bronzpéldányai elkészültek és azok egyesületünkben darabonként P 2,60-ért kaphatók. — Jelenti továbbá, hogy az egyesület választmánya Tiles János alelnök távozása folytán a B. V. O. E. elnökéül Aliquander Ödön min. tanácsost, egyesületünknek alelnökét kérte fel, aki ezt a megbízatást vállalta, az egyesület választmánya részéről pedig Pantó Dezső bányatanácsost és Jakóby László titkárt jelöltük. — Ag Attila, sokáig állástalan, kezdőfizetési tagtársunk P 20.— tagdíját 1934-re az alapszabályok értelmében 40 százalékkal P 12.—re leszállítani javasolja. A javaslatához a választmány hozzájárul. — Kilépését bejelentette dr. Emszt Kálmán ny. kísérletügyi igazgató, Gartner Ferenc m. k. mérnökgyakornok és Pálffy János tisztviselő, Dorog. A választmány a kilépéseket 1937 jan. 1-ével tudomásul vette. — Jelenti végül, hogy új tagként jelentkeztek: Oppeltz Győző okl. vegyész-mérnök és Polsterer Ferenc okl. gépészmérnök, Csepel, W. M.-gyár. Mindkettőt ajánlja Jakóby László rendes tag. A megejtett titkos szavazás alapján a jelentkezőket a választmány egyhangúlag fölvette a rendes tagok sorába. Utána az Elnök felkérte Kállai Géza kormány-

főtanácsos, bányagazgatót: „Az esztországi égő pala (kukersit) bányászatáról és hasznosításáról“ c. előadásának megtartására. A mindvégig érdekes, eredeti, a helyszínről vett mintákkal és rajzokkal, valamint felvételekkel kísért előadásért, amelyet lapunk hasábjain teljes egészében közölni fogunk, az Elnök mondott köszönetet az előadónak. Egyéb tárgy nem lévén, az Elnök kellemes ünnepeket kívánva a megjelenteknek, az ülést bezárta.

Jakóby László s. k.

Új tagnak jelentkeztek.

Mayerszky Béla okl. bm. Budapest, I., Király-hágó-utca 2.

Felder Sebestyén okl. bm. Gyöngyösmellék, Somogy megye.

Ajánlja Jakóby László r. tag. (E. 43, E. 44.)

Rendelések feladásánál

a

Bányászati és Kohászati Lapokra való hivatkozást kérünk.

Irodába és magánhasználatba egyaránt alkalmas az

Olympia

írógép

Minden erszény számára
hozzáférhető modellek

Kérjen „BK“ prospektust.

Olympia írógépek

vezérképvisellete:

Kovács A. és Tsa

Budapest, V., Nádor-u. 5. T.: 1-813-67

Görgős és golyóscsapágyjavítás garanciával

Új csapágyak, csapágyházak a legelőnyösebben

Léderer Andorné SPIRAI L.

golyóscsapágyjavító üzem

2-12

BUDAPEST, VI., SZÍV-U. 71. Telefon: 1-262-38